

Çocukluk Döneminde Baban?n Anneye Yönelik ?iddetine Tan?k Olma Durumu Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocukluk Döneminde Baban?n Anneye Yönelik ?iddetine Tan?k Olma Durumu Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19115>

Öz

Bu ölçek, Ayd?n, Bekir ve Çiçek (2015) taraf?ndan, çocukluk döneminde baban?n anneye uygulad??? **aile içi ?iddet** eylemlerine tan?k olma durumlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmi?tir. Ölçek, toplam 10 maddeden olu?makta olup, "Sözel-minör fiziksel ?iddet" ve "A???r fiziksel ?iddet" olmak üzere iki alt boyuta sahiptir. Ölçek, bireylerin çocukluk döneminde maruz kald??? ?iddet deneyimlerinin s?kl???n? ölçmek için 3'lü **Likert tipi** bir derecelendirme kullan?r. Temel amac?, çocuklar?n ebeveynler aras? ?iddete tan?k olma düzeyini belirleyerek, bu travmatik deneyimin potansiyel psikolojik etkilerini ara?t?rmakt?r.

Anahtar Kelimeler

Çocukluk Dönemi, Baban?n Anneye ?iddeti, ?iddete Tan?k Olma, **Aile ?çi ?iddet**, Psikolojik Ölçek, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Alper Remzi Ayd?n, Halil Bekir, Osman Çiçek.

Amaç

Çocukluk Döneminde Baban?n Anneye Yönelik ?iddetine Tan?k Olma Durumu Ölçe?i'nin temel amac?, çocuklar?n baban?n anneye yönelik uygulad??? **aile içi ?iddet** eylemlerine ne s?kl?kta tan?k oldu?unu nicel olarak belirlemektir. Bu ölçek, özellikle Türkiye ba?lam?nda, çocukluk ça?? travmatik deneyimlerini ölçmeye yönelik güvenilir ve geçerli bir **psikometrik** araç ihtiyac?na cevap vermek üzere geli?tirilmi?tir.

Ölçe?in geli?tirilmesi, bu deneyimlerin ciddiyetini ve yayg?nl???n? akademik ara?t?rmalarda kullan?labilecek standart bir yöntemle de?erlendirmeyi hedeflemi?tir. Geli?tirme sürecinde, mevcut uluslararası ölçme araçlar?n?n kültürel adaptasyonu yerine, do?rudan hedef yap?ya uygun, anl???rl?r ve güvenilir bir ölçüm aracı olu?turulmas? amaçlanm???r.

Yap?

Ölçülen psikolojik yapı, "Çocukluk Döneminde Baban?n Anneye Yönelik ?iddetine Tan?k Olma Durumu"dur. Bu yapı, maruz kal?nan ?iddetin do?as? ve yo?unlu?u temel al?narak iki ana alt boyutta incelenmektedir: **Sözel-minör fiziksel ?iddet** ve **A???r fiziksel ?iddet**.

Ölçek, toplam 10 maddeden olu?maktadır ve bu iki alt boyut, tan?k olunan ?iddet eylemlerinin psikolojik etkilerini daha detayl? analiz etmeye olanak tan?r. Sözel-minör fiziksel ?iddet boyutu,

genellikle itme, hafif vurma veya sözlü tehditleri içerirken; a??r fiziksel ?iddet boyutu, yaralanmaya neden olabilecek veya ciddi zarar verme potansiyeli ta??yan eylemleri kapsamaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, daha önce Murray A. Straus (1979) taraf?ndan geli?tirilen ve Arslan (2002) ile Baykal (2008) taraf?ndan Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çal??malar? yapılan **Conflict Tactic Scale (CTS)** referans al?narak gerçekleştirilmiştir. Özellikle **CTS**'nin "Ebeveynler aras? ?iddet, babadan anneye" formu esas al?nm??tır.

Ba?langıçta 12 maddeden ve 6'l? Likert tipinden olu?an bu form, Ayd?n, Bekir ve Çiçek (2014) taraf?ndan adaptasyon sürecine tabi tutulmuştur. Bu süreçte, sorular?n anlaşılabilirli?ini artırmak amacıyla uzman görüşleri al?nm?? ve ölçek 3'lü **Likert tipi** formatına (1= ya?anmad?, 2= bazen ya?and?, 3= ya?and?) dönü?türülmüştür. Soru köklerinde anlam? bozmayacak ?ekilde küçük de?iklikler yapılarak yeniden geçerlik analizleri tamamlanm?? ve ölçe?in yap?sal geçerli?i kanıtlanm??tır.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen de?erler, ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir. Genel ölçek için hesaplanan **Cronbach Alfa** iç tutarlılık katsayısı .92 olarak belirlenmiştir.

Alt boyutlar incelendiğinde de yüksek güvenilirlik katsayıları elde edilmiştir. "Sözel-minör fiziksel ?iddet" alt boyutu için **Cronbach Alfa** katsayısı .89, "A??r fiziksel ?iddet" alt boyutu için ise .93 olarak belirlenmiştir. Bu yüksek katsayılar, ölçe?in farklı alt boyutları da tutarlı bir ?ekilde ilgili yapıyı ölçtü?ünü teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Çocukluk Döneminde Baban?n Anneye Yönelik ?iddetine Tan?k Olma Durumu Ölçe?i, 10 madde ve iki temel alt boyuttan olmaktadır: Sözel-minör fiziksel ?iddet ve A??r fiziksel ?iddet. Bu iki faktörlü yapının ortaya ç?karılması, ölçe?in özgün geli?tirme çal??ması kapsamında gerçekleştirilen **faktör analizi** sonuçlarına dayanmaktadır.

Faktör analizi, tan?k olunan ?iddet eylemlerinin farklı ?iddet düzeylerini temsil eden iki ayrı, ancak ilişkili boyutta toplandığını göstermiştir. Bu ayrımla, ?iddetin sadece varlığını değil, aynı zamanda ?iddetin niteliğini de de?erlendirmeye olanak tan?yarak ölçe?in yap?sal geçerli?ini desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme

Format: 10 madde, 2 alt boyutlu öz bildirim ölçe?i. Derecelendirme 3'lü Likert tipindedir.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Çocukluk döneminde ebeveynler aras? ?iddete tan?k olan bireyler (genellikle ergenler veya yeti?kinler için retrospektif raporlama araç? olarak kullan?lr).

Ya? Grubu: Belirtilmemi?tir (Çocukluk dönemi deneyimlerini rapor eden ya? gruplar?).

Popülasyon Detaylar?: Orijinal geli?tirme çal??mas?n?n örneklem detaylar? kaynakta detayland?r?lmam??t?r.

Test Metodolojisi: Bireylerin çocukluk döneminde baban?n anneye uygulad??? ?iddet olaylar?na ne s?kl?kta tan?k oldu?unu, 1 (ya?anmad?), 2 (bazen ya?and?) ve 3 (ya?and?) seçeneklerinden birini i?aretleyerek belirtti?i öz bildirim metodolojisi kullan?lr.

Anahtar Kelimeler

Conflict Tactic Scale (CTS), Cronbach Alfa, Ebeveynler Aras? ?iddet, Çocuk Travmas?, Psikometrik Özellikler, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi Yok

Kurum E-posta Adresleri: Sorumlu Yazar (Alper Remzi Ayd?n): alperremziaydin@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi Yok

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in geli?tirme çal??mas? 2014 y?l?nda yap?lm??, yay?nlanmas? ise 2015 y?l?nda gerçekte?tirilmi?tir. Ölçe?in kullan?m?, ticari olmayan akademik ara?t?rmalar için genellikle sorumlu yazar?n iznine tabidir. Kullan?m izinleri ve olas? ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Alper Remzi Ayd?n ile do?rudan ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

Ayd?n, A.R., Bekir, H. & Çiçek, O. (2015). Witnessing the domestic violence of father towards mother in childhood: Scale developing study. In K. Norley, M. A. Icbay, & H. Arslan (Eds.), *Contemporary approaches in education* (pp. 413-420). Frankfurt: Peter Lang.

Straus, M. A. (1979). Measuring intrafamily conflict and violence: The Conflict Tactics Scale (CTS). *Journal of Marriage and Family*, 41(1), 75-88.

Arslan, H. (2002). *Conflict Tactic Scale (CTS) Ebeveynler Aras? ?iddet Alt Ölçe?i Geçerlik ve Güvenirlik Çal??mas?*. Yay?nlanmam?? yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Baykal, T. (2008). *Ebeveynler Aras? Çat??maya Tan?k Olma ve Çocuklar?n Uyum Düzeyleri Aras?ndaki ?li?kiler*. Yay?nlanmam?? doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Çocukluk Döneminde Baban?n Anneye Yönelik ?iddetine Tan?k Olma Durumu Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Ölçek, iki alt boyut ("Sözel-minör fiziksel ?iddet" ve "A??r fiziksel ?iddet") olmak üzere toplam 10 maddeden oluşmaktadır.